

Antal Børn, som en Lærer vil faa, og 6 Gange 70 bliver 420. Det er altsaa det meste, der kan blive flydende af en Lærers Løn. Nu kunde man mene, at naar Læreren er lønnet med 700 Kr., maatte endogsaa kun med 600, er det for meget da at gøre de 420 Kr. flydende af hans Løn, idet han i saa Fald i visse Tilfælde kun vilde faa 180 Kr. foruden sin Holig, altsaa for lidet til at leve af. Dertil svarer jeg, at han, naar han har siddet ret længe, faar Statstilskud og Lønningstillæg fra Staten. Har han ikke siddet ret længe, kan jeg ikke give en saadan Lærer noget bedre Raad, end at han ser at blive forflyttet hurtigst muligt; thi sidder han i en Kommune og slet ingen Børn har i sin Skole, er 180 Kr. altfor meget at give ham i Løn og saa er det bedst, at han ser at blive forflyttet. Man kan sige, at det er noget strengt over for Læreren; men det er det i Virkeligheden ikke; thi som Forholdene nu ere, har Befolkningen slet ingen Ret til at faa Lærerne afstedigede, og det bør den i Virkeligheden have. Ligesom jeg finder, at Befolkningen har et naturligt Krav paa at være meddelagtig i Kaldelsesmaaden — et Krav, jeg virkelig vil haabe, at det høje Ting ikke vil gøre sit til at berøve Befolkningen — saaledes har den i Grunden ogsaa et naturligt Krav paa at komme af med en Lærer, med hvem den i den Grad er i Uoverensstemmelse, at ingen vil lade deres Børn gaa i hans Skole. Det er vanskeligt at indføre en Bestemmelse i Lovforslaget om, at Befolkningen skal have Ret til at afstedige deres Lærere, af den Grund, at den saa i mange Tilfælde vil blive nødt til at give ham Erstatning; men indføre vi Skolepenge-systemet, kontrollerer dette System efter min Mening netop ogsaa Forholdet paa dette Punkt. Befolkningen vil være vel tjent dermed, og jeg tror, at det i de allerfleste Tilfælde heller ikke vil komme til at virke generende over for Lærerstanden. Den private Skole har slet ikke saa lille en Rod her i Landet. Jeg har faaet tilstillet nogle Oplysninger fra „Danst Fristokforening“, en Forening, som for Tiden omfatter 145 Fristokoler. De foreløbige Oplysninger her ere dog kun fra 116 Skoler. Det ses heraf, at disse Skoler have et Antal af 99 Lærere og 93 Lærerinder. Til disse Lærere og Lærerinder betales der i Løn 84,567 Kr. foruden over 6,000 Kr., som Kommunerne tilskyde. Naar vi nu huske paa, at det kun er en Del af Fristoklerne, der ere Medlemmer af „Danst Fristokforening“, og dernæst, at der foruden disse ere mange private Skoler her i Landet, synes det mig, at der ikke er god Grund til at vedtage et Lovforslag om det danske Skole-

væsens Ordning uden samtidig at tage Hensyn til de private Skoler.

Jeg begyndte med at sige, at man kunde give dette Lovforslag den Ros, at det forelaa vel opløst. Jeg vil gaa videre og give det den Ros, at det har rørt ved to af Skolens Brøst, nemlig ved Lønningsforholdet og Børneantallet. Jeg haaber, at det maa lykkes ved velvillig Behandling her fra Folketingets Side og ved Forhandling med den højtærede Minister og det andet Ting at faa gennemført et Forslag, som foruden disse to Punkter tillige tager Spørgsmaalet op om en udvidet Skolekommission, et andet Mulksystem og endelig Forholdet til den private Skole. Det forekommer mig ikke, at vi paa nogen Maade kunne lade disse tre Punkter ligge, men bør søge at faa dem førte igennem. Ogsaa de øvrige smaa Punkter, jeg har nævnt — nogle mindre, nogle større — kunde jeg for mit Vedkommende ønske at faa gennemførte, men i mangt og meget maa man vænne sig til at slaa af paa sine Fordringer, og kunde det lykkes os at faa gennemført en Skolelov i den nærmeste Fremtid, der kun omfatter de Punkter, jeg her har nævnt, vil denne Rigsdag ikke have arbejdet forgæves.

Scharling: Efter de Udtalelser, der nu ere fremkomne fra forskellige Sider om det foreliggende Lovforslag, turde der for os efterfølgende Talere være al Opfordring til at fatte os i noget større Northed, og jeg kan for mit Vedkommende saa meget lettere gøre det, som afsluttigt af det, jeg kunde ønske at sige, allerede er blevet sagt fra andre Sider, navnlig fra den sidste ærede Talers Side. Jeg slutter mig til de fremsatte Ønsker om, at det maa lykkes at gennemføre dette Lovforslag, thi i det hele og store har det uden Tvivl Krav paa al Sympati; men det kan jo paa den anden Side ikke nægtes — og det er det Synspunkt, hvorfra jeg følger særlig Anledning til ogsaa at se Lovforslaget —, at det stiller betydelige Krav til Statskassen og lægger betydelige Byrder paa den, og at det Spørgsmaal derfor naturlig rejser sig, om der ikke paa forskellige Punkter kunde gøres Ændringer, som gjorde disse Krav noget mindre, uden at derved det Formaal svækkedes, som man har med Forslaget. Jeg skal nu nævne nogle saadanne Punkter, idet jeg udtrykkelig bemærker, at det mindst af alt er mit Ønske derved at lægge Vanskeligheder i Vejen for Lovforslagets Gennemførelse, og at jeg fuldt erklærer Rigtigheden af det Ord, at der er ikke nogen farligere Tjende for det gode end det bedre. Jeg vil da først sige, at jeg fuldt ud